

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 30 czerwca 2022 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu
i Porozumienia oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 9 czerwca 2022 r. ustawy o zmianie ustawy o Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 4, w art. 3 w ust. 1 i w ust. 2 w pkt 8 po wyrazach „i Rosjanami” dodaje się wyrazy „, a także z innymi narodami Federacji Rosyjskiej”;
- 2) w art. 1:
 - a) skreśla się pkt 5,
 - b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) w art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Międzynarodowa Rada Centrum liczy nie więcej niż trzydziestu członków powołanych spośród osób wyróżniających się wiedzą w dziedzinach związanych z zadaniami realizowanymi przez Centrum, którzy w swej dotychczasowej działalności publicznej: politycznej, społecznej, naukowej, kulturalnej bądź gospodarczej, przyczynili się do dialogu i porozumienia w stosunkach Polaków z narodami Europy Wschodniej, w szczególności z Ukraińcami, Białorusinami, Gruzinami, Mołdawianami i Rosjanami, a także z innymi narodami Federacji Rosyjskiej.”;
 - c) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) w art. 13:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) analiza działań podejmowanych na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach Polaków z narodami Europy Wschodniej,

- w szczególności z Ukraińcami, Białorusinami, Gruzinami, Mołdawianami i Rosjanami, a także z innymi narodami Federacji Rosyjskiej;”
- b) uchyla się pkt 2,
 - c) w pkt 3 skreśla się wyrazy „pkt 1–9”;
 - d) skreśla się pkt 8;
- 3) w art. 1 w pkt 13, w art. 24a:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania stypendiów, w ramach programów stypendialnych Centrum, o których mowa w ust. 1, w szczególności:

 - 1) rodzaje stypendiów,
 - 2) osoby uprawnione do ubiegania się o przyznanie stypendium,
 - 3) maksymalną wysokość stypendium, o którą można się ubiegać,
 - 4) tryb przeprowadzania naboru wniosków o przyznanie stypendium,
 - 5) kryteria oceny wniosków o przyznanie stypendium

–uwzględniając znaczenie osiągnięć i inicjatyw dla dialogu i porozumienia w stosunkach Polaków z narodami Europy Wschodniej, w szczególności z Ukraińcami, Białorusinami, Gruzinami, Mołdawianami i Rosjanami, a także z innymi narodami Federacji Rosyjskiej.”
 - b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Dyrektor Centrum ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Centrum regulamin programu stypendialnego Centrum.”;
- 4) w art. 1 w pkt 13, w art. 24a w ust. 4 wyrazy „w ust. 2” zastępuje się wyrazami „w ust. 3”;
- 5) w art. 8 w ust. 1 wyrazy „i niezakończone” zastępuje się wyrazami „wszczęte i niezakończone”;

6) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. 1. Kadencja członków Międzynarodowej Rady Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, powołanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, wygasa z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powołuje członków Międzynarodowej Rady Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 2022 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy o Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia oraz niektórych innych ustaw i uchwalił do niej 6 poprawek.

Zgodnie z nowo określonymi zadaniami, Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego (Centrum) ma się zająć dialogiem i porozumieniem w stosunkach Polaków z narodami Europy Wschodniej, w szczególności z Ukraińcami, Białorusinami, Gruzinami, Mołdawianami i Rosjanami. Wprowadzona przez Izbę poprawka nr 1 przewiduje, że Centrum podejmować będzie działania również w zakresie dialogu i porozumienia w stosunkach z innymi narodami Federacji Rosyjskiej, nie tylko Rosjanami. Senat tym samym podzielił stanowisko, wyrażane w trakcie prac nad ustawą, że „Centrum powinno współpracować także z tymi narodami, które mają inną (niż europejska) kulturę, inną historię, inne języki, które zamieszkują Federację Rosyjską, a nie są Rosjanami, Ukraińcami, Żydami itd.”.

Poprawki nr 2 i 6 mają na celu pozostawienie Międzynarodowej Rady Centrum wśród organów Centrum. Senat uznał za niezasadne zniesienie Międzynarodowej Rady Centrum. W opinii Izby Rada „powinna odgrywać rolę pewnego zwornika, koordynatora i do tej Rady powinni być zaproszeni ci, na których Centrum chce oddziaływać i z którymi się chce kontaktować. (...). W sytuacji agresji Rosji nie powinniśmy opuszczać rąk, ale próbować funkcjonować, współdziałać z Ukraińcami, Białorusinami, z innymi narodami, (...), ale również z tymi Rosjanami, którzy są w opozycji, występują przeciwko reżimowi Putina”. Podkreślano, że jeśli Centrum ma ambicje wychodzenia poza Polskę, ma ambicje działań międzynarodowych, to warto, aby Międzynarodowa Rada Centrum funkcjonowała, jednakże w nowo ukształtowanym składzie.

Poprawka nr 2 modyfikuje kryteria doboru członków Międzynarodowej Rady Centrum, a także na nowo określa jej zadania. W poprawce nr 6 przesądzono o wygaśnięciu kadencji dotychczasowych członków Międzynarodowej Rady Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia oraz określono termin, w którym minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powołać ma członków Międzynarodowej Rady Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego.

Zgodnie z proponowanym art. 24a ust. 1 ustawy o Centrum programy stypendialne w zakresie zadań Centrum ustanawia Dyrektor Centrum. Ponadto w myśl art. 24a ust. 2 w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Centrum ogłasza się regulamin programu stypendialnego, w którym określa się m.in.: rodzaj stypendium oraz osoby uprawnione do ubiegania się o przyznanie stypendium, maksymalną wysokość stypendium, tryb przeprowadzania naboru wniosków o przyznanie stypendium i kryteria oceny takich wniosków.

Podkreślenia wymaga, że to w tekście ustawy należy umieścić wszystkie zasadnicze elementy regulacji prawnej, szczególnie w sytuacji gdy dana regulacja dotyczy władczych form działania organów realizujących zadania o charakterze publicznym i odnosi się do praw i obowiązków obywateli. Wydaje się, że kwestie dotyczące rodzajów i wysokości stypendiów, kręgu osób uprawnionych do ubiegania się o nie, a zwłaszcza zasady i kryteria oceny składanych wniosków o ich przyznanie, powinny stanowić przedmiot przepisów powszechnie obowiązujących – ustawy, a co najwyżej wykonującego ją rozporządzenia (tak jak ma to miejsce w analogicznych przepisach obecnie obowiązującej ustawy z dnia 25 marca 2011 r.). W związku z powyższym Senat uchwalił poprawkę nr 3.

W myśl proponowanego przepisu art. 24a ust. 4 ustawy o Centrum, miesięczna wysokość stypendium wypłacanego w formie świadczenia okresowego nie może być wyższa niż trzykrotność wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 2 tego artykułu. W art. 24a ust. 4 należy skorygować błędne odesłanie. Kwestię przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, do którego należy się odwoływać ustalając wysokość stypendium, reguluje ust. 3 w art. 24a. Mając powyższe na względzie Senat przyjął poprawkę nr 4.

Poprawką nr 5 dokonuje się modyfikacji ust. 1 w art. 8 ustawy nowelizującej, wprowadzając do jego treści brakujące wyrazy. W obecnym brzmieniu redakcja przepisu art. 8 ust. 1 po pierwsze jest niezgodna z zasadami języka polskiego, po drugie powoduje, że przepis jest trudny do zastosowania.